

VZHG NIEUWSBRIEF 2020 – nummer 05

Deze Nieuwsbrief is een uitgave van de Vereniging van Zuid-Hollandse Gemeenten.
Secretariaat: Rivierweg 111, Postbus 70, 2900 AB Capelle aan den IJssel
Samenstelling: Riet Vrolijk r.vrolijk@capelleaandenijssel.nl Website: www.vzhg.nl Twitter: [@VZHG](https://twitter.com/VZHG)

VZHG

VZHG BESTUURSVERGADERING 25 JUNI

Op 25 juni vond een video-vergadering plaats van het VZHG bestuur. Bij die gelegenheid heeft VNG directeur Leonard Geluk kennis gemaakt met de VZHG bestuursleden.

Eerder namen drie bestuursleden al deel aan een virtueel gesprek met hem over de gevolgen van de coronacrisis. Geluk blikte terug op zijn eerste drie maanden als VNG algemeen directeur en blikte vooruit op de opdrachten die hij voor zichzelf en de VNG ziet. Een daarvan is te zorgen voor betere bestuurlijke verhoudingen tussen gemeenten en het Rijk, die het mogelijk moeten maken om meer samen op te trekken. Vanuit het

VZHG bestuur werden een aantal aandachtspunten aan hem meegegeven. Op de agenda van de reguliere vergadering stond het onderwerp - gemeente en corona- en de rol van de VZHG. Het bestuur gaf aan hierbij samen met de provincie te willen optrekken. Gedacht wordt aan het gezamenlijk organiseren in het najaar van (regionale) bijeenkomsten over het herstelbeleid. Ook werd gesproken over het provinciaal programma “Beter bestuur”. Dit programma beoogt het verbeteren van het onderling functioneren als overheden, de interbestuurlijke verhoudingen en de bestuurscultuur. Vooruitgeblikt werd op een virtueel gesprek tussen een GS delegatie en VZHG delegatie op 7 juli (zie verder in deze nieuwsbrief). Ook een aantal aandachtsgebieden kwamen aan de orde zoals de stikstofproblematiek en de Omgevingswet. Dit was de laatste bestuursvergadering voor het zomerreces.

VZHG DELEGATIE IN GESPREK MET LEDEN GS ZUID-HOLLAND

Op 7 juli jl. vond een virtueel gesprek plaats tussen een VZHG delegatie en leden van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, t.w. Jaap Smit, Anne Koning, Floor Vermeulen en Berend Potjer. Gespreksonderwerpen waren:

- samenwerking tussen overheden: dit heeft immers betrekking op alle beleidsterreinen en actuele thema's;
- gezamenlijke aanpak coronacrisis en herstelbeleid: hoe kunnen wij kennis provinciaal bij elkaar brengen en delen met onze achterban;
- bestuurlijke agenda en programma “Beter bestuur”: het gaat hierbij om de stijl van besturen en de basishouding ten opzichte van de diverse opgaven waar gemeenten en provincie voor staan;
- financiële positie gemeenten en provincie: de provincie ziet dat gemeenten moeite hebben met het dekkend maken van de begroting. Die situatie is te herleiden naar het tekorten in het sociaal domein. De coronacrisis heeft de bestaande situatie nog verder onder druk gezet. De provincie voert uitgebreide gesprekken met de Zuid-Hollandse wethouders financiën en heeft per brief aan het kabinet aandacht gevraagd voor de situatie van gemeenten;
- actuele dossiers, energie, klimaat en wonen: de financiële positie van gemeenten heeft ook gevolgen voor andere dossiers zoals warmtetransitie en de regionale energie strategieën (RES). Er is een urgentie voor het bouwen van voldoende woningen in onze provincie.

VNG EN CORONA

Veel informatie over de coronacrisis en maatregelen is te vinden op de VNG website: klik [hier](#). Daar is ook informatie te vinden over de bestuurlijke klankbordgroep corona. Aan deze klankbordgroep nemen leden van het VNG-bestuur en van andere gemeentelijke netwerken deel, evenals voorzitters van veiligheidsregio's. De voorzitters van de provinciale afdelingen zijn betrokken in de "meedenkgroep". De klankbordgroep bespreekt wekelijks signalen en opvattingen van gemeenten over de kabinetsmaatregelen en de impact van de coronacrisis op gemeenten en hun inwoners. De VNG heeft de verwachte gevolgen van de coronacrisis voor gemeenten en vereniging in kaart gebracht in een speciale coronamonitor: [Lees de coronamonitor](#) en [Lees de bijlage met de verwachte gevolgen per beleidsterrein](#).

VNG EN COT : GESPREKSAGENDA TRANSITIEFASE CORONACRISIS

juli 2020

Gespreksagenda transitiefase Coronacrisis

Een overzicht van mogelijke bestuurlijke gespreksonderwerpen

In een speciale gespreksagenda, ontwikkeld door de VNG in samenwerking met het COT (Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement), staat een overzicht van onderwerpen die in iedere gemeente in meer of mindere mate aan de orde (kunnen) zijn. Dit overzicht kan door burgemeesters en wethouders worden gebruikt als input voor reflectie. Onderdelen van de gespreksagenda kunnen worden benut in het college, in het gesprek met de gemeenteraad, in portefeuillehouders overleggen, in de intergemeentelijke afstemming of in dialoog met inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners. In de

gespreksagenda staan per thema een aantal kernvragen en verdiepende vragen. De volgende thema's komen aan de orde: 1. Zicht op de opgave, de risico's en de bestuurlijke principes, 2. De wijze van organiseren & de eigen op- en doorstart, 3. Maatschappelijke dialoog & participatie, 4. Kwetsbare groepen en sociale impact, 5. Gebruik van de openbare ruimte, 6. Toezicht en handhaving, 7. De lokale economie, 8. Het verenigingsleven, 9. Evenementen & festiviteiten, 10. Rouw en herdenken en nazorg, 11. Democratisch proces & dialoog met de raad, 12. Financiën. Lees meer: [Bestuurlijke-gespreksagenda transitiefase Coronacrisis VNG-COT](#).

VISITATIECOMMISSIE FINANCIËLE BEHEERSBAARHEID SOCIAAL DOMEIN

Het VNG-bestuur richtte in maart 2019 een Visitatiecommissie Financiële Beheersbaarheid Sociaal Domein op. De activiteiten van deze commissie zijn verlengd. Het is dus mogelijk gemeenten alsnog aan te melden voor een visitatietraject. Sinds de start van de visitatiecommissie hebben meer dan 70 colleges van B&W een verzoek gedaan om gevisiteerd te worden. Op www.vng.nl/visitatiecommissie staat de meest actuele informatie over de activiteiten en voortgang van de commissie. Hier treft u o.a. genoemde tussenrapportages aan en informatie over de globale werkwijze en wijze van aanmelden. Contact met het secretariaat van de commissie is mogelijk via: visitatiecommissieFBS@VNG.nl.

FINANCIËLE SITUATIE VAN GEMEENTEN

Voorafgaand aan het algemeen overleg Financiële Verhoudingen op 2 juli jl. heeft de VNG een position paper over de financiële zorgen van gemeenten opgesteld. In het paper wordt aangegeven wat de aard van de financiële problemen van gemeenten is, de noodzaak om te komen tot structureel gezonde gemeenten, de zich ophopende maatschappelijke problemen en wat de bijkomende effecten van de coronacrisis zijn. Daarnaast wordt ingegaan op de tekorten in het sociaal domein, de opschalingskorting en de herijking van het Gemeentefonds. Lees meer: [Position Paper voor het AO Financiële Verhoudingen 2 juli 2020](#). In aanloop naar dit AO heeft de VNG aan gemeenten gevraagd om brieven te sturen aan de ministers van BZK en Financiën. Dit verzoek is door de VZHG verzonden naar alle gemeentesecretarissen in Zuid-Holland met het verzoek colleges hierop attent te maken. Vanuit Zuid-Hollandse gemeenten zijn een aantal van dergelijke brieven verzonden om aandacht te vragen voor de slechte financiële situatie van gemeenten. Voorafgaand aan het debat in de Kamer heeft de VNG de leden van de vaste Kamercommissie de verzameling van deze (280) brieven in boekvorm aangeboden. Er is ook gevraagd om korte videoboodschappen op te nemen. In de 15e ledennieuwsbrief over de coronacrisis staat een terugblik op het Kamerdebat. Vooruitlopend op onderzoeken Jeugd, Wmo en het abonnementstarief wil de minister echter niet eerder budget vrijmaken. Ook voor het bevriezen of afschaffen van de opschalingskorting is nu geen steun. Lees meer: [Ledennieuwsbrief Corona nummer 15](#).

UITVRAAG FINANCIËLE CONSEQUENTIES

Op 1 juli zijn per email twee uitvragen door de VNG uitgezet die belangrijk zijn om inzicht te krijgen in de financiële gevolgen van twee onderwerpen: (1) het onderzoek naar de financiële consequenties van het coronavirus voor gemeenten (looptijd t/m 6 juli) en (2) het onderzoek naar de uitvoeringslasten van het klimaatakkoord (looptijd t/m 22 juli). Lees meer: www.formdesk.com/aef/kosten_klimaatakkoord_gemeente.

POSITION PAPER LEVEN LANG ONTWIKKELEN

De VNG heeft het Rijk opgeroepen te zorgen voor een samenhangende aanpak op het gebied van scholing en een leven lang ontwikkelen. De VNG verwoordt de belangrijkste speerpunten in een position paper. Om tot een echte doorbraak te komen, zou het Rijk volgens de VNG een regierol moeten pakken om regio's en sectoren optimaal te faciliteren in het op gang brengen van leven lang ontwikkelen en het stimuleren van een leercultuur in Nederland. De wereld van re-integratie en activering moet volgens de VNG beter en structureel in verbinding worden gebracht met de wereld van het onderwijs en van werkgevers. Lees meer: [VNG-position paper: Leven lang ontwikkelen](#).

OMGEVINGSWET

De VNG staat achter de nieuwe datum voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2022. Vanuit de VNG wordt een aangepaste roadmap voor gemeenten voorbereid. Gemeenten hebben tot 2024 voor het vaststellen van de omgevingsvisie en tot 2029 voor het vaststellen van het omgevingsplan. De minister heeft nog geen uitspraak gedaan over de consequenties van uitstel voor deze transitietermijnen. Lees meer: [Kamerbrief over inwerkingtreding Omgevingswet met Gezamenlijke verklaring Rijk en koepels - 20 mei](#). De nieuwste VNG ledenbrief over de Omgevingswet beschrijft hoe de nieuwe inwerkingtredingsdatum tot stand is gekomen en wat de gevolgen van die datum zijn voor gemeenten. Lees meer: [VNG ledenbrief Omgevingswet - juli 2020](#).

STIKSTOFPROBLEMATIEK

De VNG heeft eind mei zorgen geuit over de voorgestelde maatregelen van het kabinet voor een structurele stikstofaanpak. Een van de vraagtekens bij het pakket is of dit de oplossing biedt voor het landelijk woningtekort. De Kamerbrief van het kabinet maakt ruimtelijke effecten volgens de VNG niet inzichtelijk. Naar aanleiding van het rapport Remkes "*Niet alles kan overal*" laat de VNG weten dat stikstofregels geen belemmering mogen zijn voor economisch herstel na de coronacrisis. Uitstel van maatregelen heeft grote gevolgen voor werkgelegenheid en woningbouw. Ook de krapte op de woningmarkt vraagt volgens de VNG nu om ruimte om te bouwen. Lees meer: [VNG inbreng debat stikstofproblematiek 16 juni](#).

DIGITALE AGENDA GEMEENTEN 2024

De Digitale Agenda Gemeenten 2024 is de opvolger van de eerste Digitale Agenda (2015-2020) en vormt de invulling van de meerjarige VNG Verenigingsagenda voor de opgave 'Informatiesamenleving'. De Digitale Agenda ordent thema's, onderwerpen en vraagstukken die spelen in de informatiesamenleving. De agenda geeft in hoofdstuk twee een beeld van de ontwikkelingen in de samenleving en bij medeoverheden. Hoofdstuk drie blikt terug op de vorige digitale agenda en de ontwikkelingen bij gemeenten zelf. In hoofdstuk vier staan drie doelstellingen voor de lokale overheid en de informatiesamenleving in de komende jaren: 1. Mogelijk maken (de basis op orde); 2. Kansen benutten (in beleidsdomeinen van de overheid en in de economie); 3. Duiden en reflecteren (van waarden en innovatie in de informatiesamenleving). Lees meer: [Digitale Agenda Gemeenten 2024](#).

TERUGBLIK (VIDEO) VERGADERINGEN VNG BESTUUR EN COMMISSIES

Vergadering VNG bestuur op 28 mei:	voor een terugblik kijk hier
Vergadering College van Arbeidszaken op 13 mei:	voor een terugblik kijk hier
Vergadering commissie EKEM op 28 mei:	voor een terugblik kijk hier
Vergadering commissie RWM op 5 juni:	voor een terugblik kijk hier
Vergadering College voor Arbeidszaken 1 juli:	voor een terugblik kijk hier

PROVINCIE ZUID-HOLLAND VRAAGT KABINET STRUCTUREEL MEER GELD VOOR GEMEENTEN

De provincie wil de grenzen van de wet opzoeken bij het beoordelen van de financiën van gemeenten als het rijk hen niet structureel meer geld geeft. Gedeputeerde Staten is opgelucht met de belofte van het kabinet om gemeenten incidenteel te compenseren voor de gevolgen van de coronacrisis, maar stelt dat structureel meer geld nodig is om het voortbestaan van belangrijke voorzieningen te garanderen. Gedeputeerde Staten verwachten dat gemeenten buiten hun schuld om hun financiële huishoudboekje voor volgend jaar alleen op orde kunnen brengen door fors te bezuinigen. Op 25 juni jl. stuurde de provincie een brief hierover aan het kabinet. Klik [hier](#) voor meer informatie.

BASIS SUBSIDIE CULTUUR

Het advies van de Raad voor Cultuur aan minister van Engelshoven voor de basissubsidie (BIS 2021-2024) aan Zuid-Hollandse culturele instellingen is volgens de provincie uit balans. In een brandbrief van de provincie wordt gepleit voor een eerlijkere verdeling van gelden en meer financiële hulp van het Rijk. De minister besluit uiterlijk op Prinsjesdag (15 september) welke instellingen subsidie krijgen. De Raad heeft slechts 41 procent van de aanvragen in Zuid-Holland een positief advies gegeven. Klik [hier](#) voor meer informatie.

BETAALBARE WONINGEN IN ZUID-HOLLAND

in opdracht van de ministeries van BZK, EZK en Financiën, Aedes en naar aanleiding van een motie van de Tweede Kamer is onderzoek gedaan naar de investeringscapaciteit van woningcorporaties. De woningcorporaties komen in de regio Haaglanden, Midden-Holland en Rotterdam €10 miljard te kort. De totale opgave voor woningcorporaties bedraagt €25 miljard, de grootste opgave van alle regio's in Nederland. Dit betekent dat 40% van de opgave niet gerealiseerd kan worden. Kijk [hier](#) voor meer informatie.

OVERIGE ONDERWERPEN

DIGITALE BERAADSLAGING EN BESLUITVORMING.

Op 8 april jl. werd de Tijdelijke wet digitale beraadslaging en besluitvorming ondertekend. Op 1 september 2020 vervalt de wet in principe. Medio mei kwam de tussenrapportage beschikbaar van de evaluatiecommissie. Sinds de invoering van de Tijdelijke wet heeft 88% van de gemeenteraden digitaal vergaderd. De commissie concludeerde o.a. dat (op enkele incidenten na) de meeste vergaderingen zonder grote problemen verlopen en in het algemeen de noodzakelijke besluiten op een adequate en geldige wijze zijn genomen. Lees meer: [Eerste](#)

[tussenrapportage Evaluatiecommissie](#). Op de site van Democratie in Actie zijn diverse handreikingen te vinden, adviezen en voorbeelden en webinars over digitaal vergaderen en digitale besluitvorming en participatie. Lees meer: [Democratie in Actie](#).

MANIFEST BURGEMEESTERS “KOM OP VOOR KWETSBARE GEBIEDEN”

De burgemeesters van vijftien grote steden, waaronder die van Rotterdam, Den Haag en Schiedam, willen dat er meer geld komt om bewoners van kwetsbare wijken te helpen. De ondertekenaars van een manifest dat het kabinet oproept tot actie, maken zich grote zorgen over de gevolgen van de coronacrisis in hun gemeente. Dat doen zij aan de hand van vijf opgaven die in alle steden spelen en die nauw met elkaar verbonden zijn: onderwijsachterstanden, snelle toeleiding naar werk, schuldhulpverlening, extra inzet voor kinderen en jongeren en ondermijning en leefbaarheid. Lees meer: [Kom op voor de meest kwetsbare gebieden](#). Deze steden nemen deel aan het programma “Leefbaarheid en veiligheid”. Dit is een interbestuurlijk programma met het oog op de verbetering van de leefbaarheid en veiligheid in de gebieden waar deze het meest onder druk staan. Kijk [hier](#) voor meer informatie.

HERIJKING GEMEENTEFONDS

Begin juni heeft BZK de rapporten gepubliceerd van de onderzoeken om te komen tot een herijking van het gemeentefonds. Voor het sociaal domein (uitgevoerd door AEF) gaat het om de eindrapportages. Voor het klassieke domein (uitgevoerd door Cebeon) gaat het om een tussenrapport. [Lees de rapporten van het herijkingsonderzoek gemeentefonds](#). Begin 2020 hebben de fondsbeheerders op basis van bovengenoemde resultaten besloten tot uitstel van de nieuwe verdeling van het gemeentefonds tot 2022. Op 2 juni jl. heeft de minister van BZK aan de Tweede Kamer de tussenrapporten over de herijking van het gemeentefonds aangeboden. Het betreft de herijking van de verdeelmodellen klassieke taken (Bestuur en ondersteuning, veiligheid, Infrastructuur en milieu, onderwijs, sport, cultuur en recreatie) en eigen inkomsten van de gemeenten en de herijking van de verdeling van de sociaal domein taken. In beide domeinen heeft de minister opdracht gegeven tot aanvullend onderzoek. In het rapport over het sociaal domein hebben de onderzoekers op gemeentegroep niveau aangegeven wat de herverdeeleffecten zijn. Lees meer: [Stand van zaken aanvullende onderzoeken herijking verdeling gemeentefonds](#). Uiterlijk voor het einde van dit jaar informeert BZK de Tweede Kamer over de voorstellen voor de nieuwe verdeling. Gemeenten worden uiterlijk in de decembercirculaire 2020 over de uitkomsten geïnformeerd.

U ontvangt de VZHG Nieuwsbrief als lid van de Vereniging van Zuid-Hollandse Gemeenten, als netwerkpartner of omdat u zich hiervoor heeft aangemeld. Uw gegevens worden uitsluitend gebruikt voor het verzenden van deze Nieuwsbrief en zullen niet aan derden worden verstrekt. Aanmelden of afmelden, of het wijzigen van gegevens, graag doorgeven via: r.vrolijk@capelleaandenijssel.nl .